

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 161/2018-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. marca 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Cívikom, Tomášikova 4, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 265/2015 a jeho rozsudkom z 28. septembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. decembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní

vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 265/2015 a jeho rozsudkom z 28. septembra 2017. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 21. decembra 2017.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že personálnym rozkazom ministra vnútra Slovenskej republiky č. 4 z 9. januára 2013 bol sťažovateľ prepustený zo služobného pomeru z dôvodu uvedeného v § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“).

Rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) č. SLV-PS-PK-27/2013 zo 4. apríla 2013 bol zamietnutý rozklad podaný sťažovateľom proti personálnemu rozkazu.

Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu ministerstva žalobu na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), v ktorej najmä namietal, že personálny rozkaz nebol podpísaný oprávnenou osobou, ministerstvo sa nevysporiadalo so všetkými podstatnými skutočnosťami (najmä akými úvahami sa riadilo pri hodnotení dôkazov a ako sa vyrovnalo s námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia), odborový zväz vyslovil názor, podľa ktorého v predmetnej veci postačuje uloženie disciplinárneho opatrenia; nie je konkretizované, v čom spočíva záver, podľa ktorého ponechanie sťažovateľa v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby, a napokon postup ministerstva je v rozpore s jeho usmernením zo 4. novembra 2005, podľa ktorého bolo treba zohľadniť predchádzajúce odmeny pre sťažovateľa a jeho svedomitú plnenie povinností a dodržiavanie služobnej disciplíny.

Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6 S 148/2013 zo 16. októbra 2015 bola žaloba sťažovateľa zamietnutá.

Na základe odvolania sťažovateľa rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžo 265/2015 z 28. septembra 2017 bol rozsudok krajského súdu potvrdený. Rozsudok najvyššieho súdu bol právnomu zástupcovi sťažovateľa podľa rukou písanej poznámky doručený 25. októbra 2017.

Podľa názoru sťažovateľa rozsudkami všeobecných súdov došlo k porušeniu jeho označených práv podľa ústavy a dohovoru.

Porušenia práva na spravodlivý proces vidí sťažovateľ najmä v tom, že najvyšší súd sa v podstate obmedzil len na stotožnenie sa s dôvodmi rozsudku krajského súdu a neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti potvrdzujúce alebo vyvracajúce relevantné odvolacie tvrdenia, a to aj napriek tomu, že krajský súd sa s podstatnými skutočnosťami namietanými sťažovateľom nevysporiadal.

Ako najzávažnejšie pochybenie zo strany všeobecných súdov sa podľa sťažovateľa javí, že z odôvodnenia rozsudkov nie je zrejmé, že by sa zaoberali otázkami, ktoré sú nevyhnutné pre správne právne posúdenie veci, a to obsahom a rozsahom „*ujmy dôležitých záujmov spoločnosti*“ v prípade ponechania sťažovateľa v služobnom pomere (§ 192 ods. 1 písm. e) zákona o štátnej službe).

Sťažovateľ zdôrazňuje, že práve naplnenie uvedenej zákonnej podmienky podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona o štátnej službe je predpokladom na prepustenie zo služobného pomeru a pokiaľ sa touto skutočnosťou ministerstvo dôkladne, resp. vôbec nezaoberalo (rovnako ako krajský súd aj najvyšší súd), potom ide o arbitrárne rozhodnutia. V zmysle tohto ustanovenia sa totiž policajt prepustí zo služobného pomeru, ak porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

Sťažovateľ namieta, že v žalobe pritom dal do pozornosti krajského súdu skutočnosť, že nedostatok odôvodnenia rozhodnutia ministerstva, prečo by prepustenie zo služobného pomeru bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby ako základnej zákonnej podmienky takéhoto prepustenia, zakladá nezákonnosť rozhodnutia a je dôvodom na jeho zrušenie. To isté sťažovateľ namietal aj v podanom odvolaní, a to s poukazom na rozsudky najvyššieho súdu v obdobných prípadoch. Tieto rozsudky podporujú totiž správnosť jeho právnej argumentácie. Išlo o rozhodnutia najvyššieho súdu vo veciach sp. zn. 5 Sžo 24/2014 a sp. zn. 5 Sžo 47/2014.

Krajský súd sa touto podstatnou časťou žaloby podľa sťažovateľa zaoberal v jednej vete bez bližšieho zdôvodnenia. Najvyšší súd sa touto podstatnou odvolacou námietkou nezaoberal vôbec, a preto je jeho rozhodnutie podľa názoru sťažovateľa nezlučiteľné

s požiadavkami vyplývajúcimi zo základného práva na súdnu ochranu a z práva na spravodlivé súdne konanie.

Sťažovateľ argumentoval aj stanoviskom príslušného odborového orgánu z 20. decembra 2012, ktorý dospel k záveru, že neodporúča jeho prepustenie zo služobného pomeru. Uviedol pritom, že v prípade, ak prepustenie zo služobného pomeru bude navrhnuté, takéto rozhodnutie musí byť náležite odôvodnené. V stanovisku odborového orgánu bolo ďalej uvedené, čo všetko sa má zohľadniť a vyhodnotiť pri tak závažnom mimoriadnom disciplinárnom opatrení, akým je prepustenie zo služobného pomeru, a najmä zvážiť a odôvodniť, prečo je takýto postup primeraný, teda prečo by ponechanie policajta v služobnom pomere bolo na ujmu dôležitého záujmu štátnej služby.

Podľa odôvodnenia personálneho rozkazu *„zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy spočíva v tom, že nebol čestným, statočným a disciplinovaným príslušníkom Policajného zboru, keď napriek oboznámeniu sa so sprísnenými opatreniami v súvislosti s požívaním alkoholu bolo dňa 20.11.2012 zistené, že vykonával štátnu službu pod vplyvom alkoholických nápojov“*. Ďalej bolo v personálnom rozkaze uvedené, že *„ponechanie menovaného v služobnom pomere príslušníka PZ by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby, najmä záujmu na dôslednom dodržiavaní služobnej disciplíny a všeobecne záväzných predpisov všetkými príslušníkmi PZ, na ich čestnosti a na upevňovaní dôvery občanov v Policajný zbor osobitne preto, že príslušník PZ je povinný byť čestným, statočným a disciplinovaným a svoje sily a schopnosti vynaložiť na to, aby chránil právo občanov, ich bezpečnosť a verejný poriadok a plniť svedomito úlohy, ktoré sú mu uložené ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených“*.

Správne orgány sa podľa sťažovateľa náležite nevysporiadali s odôvodnením, v čom má spočívať ujma na dôležitých záujmoch štátnej služby v prípade ponechania sťažovateľa v služobnom pomere. Iba všeobecným odôvodnením, podľa ktorého svedomité plnenie povinností a dôsledné dodržiavanie služobnej disciplíny je základnou povinnosťou každého príslušníka, nemožno ospravedlniť protiprávne konanie bez konkrétneho odôvodnenia, v čom má konkrétne spočívať ujma na dôležitom záujme štátnej služby v prípade ponechania sťažovateľa v služobnom pomere.

Sťažovateľ považuje rozhodnutia správnych orgánov za nepreskúmateľné pre ich nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov. Krajský súd sa uvedenou podstatnou časťou žaloby zaoberal v jednej vete bez bližšieho odôvodnenia a najvyšší súd sa ňou nezaoberal vôbec.

2.1 Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Najvyšší súd SR v konaní pod sp. zn.: 8 Sžo 265/2015 jeho postupom a rozsudkom zo dňa 28.09.2017 porušil základné práva [REDAKOVANÉ], na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.09.2017 pod sp. zn.: 8 Sžo/265/2015 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia, ktoré je Najvyšší súd SR povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu JUDr. Milana Cíbika do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

3. Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžo 265/2015 z 28. septembra 2017 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok krajského súdu č. k. 6 S 148/2013-72 zo 16. októbra 2015.

Podľa konštatovania najvyššieho súdu z administratívneho spisu vyplýva, že 20. novembra 2012 pri výkone operatívnej kontroly v rekreačnom zariadení [REDAKOVANÉ] počas školenia príslušníkov Policajného zboru na účely overenia telefonického oznámenia bol sťažovateľ podrobený dychovej skúške na zistenie alkoholu v dychu s pozitívnym výsledkom. V čase o 11.20 h bolo u neho zistené množstvo 0,48 mg/l, teda v prepočte 1 ‰ alkoholu v dychu a opakovanou skúškou o 12.25 h zasa množstvo 0,41 mg/l, teda v prepočte 0,85 ‰. Z odborného vyjadrenia Kriministického a expertízneho ústavu Policajného zboru z 13. decembra 2012 vyplýva, že spätným prepočtom bola stanovená spätná koncentrácia etanolu v krvi sťažovateľa na hodnotu

1,23 g/kg, ktorá zodpovedá času 9.00 h dňa 20. novembra 2012. Keďže sťažovateľ nepredložil žiaden dôkaz vyvracajúci závery dychovej skúšky a závery vykonanej kontroly, došlo k vydaniu personálneho rozkazu o prepustení sťažovateľa. Personálny rozkaz bol vopred prerokovaný s príslušnou základnou organizáciou Odborového zväzu polície Slovenskej republiky. Súčasťou administratívneho spisu je i záznam o preškolení sťažovateľa s rozkazom ministerstva č. 2/2002 v znení rozkazu ministerstva č. 63/2003 o úlohách na zamedzenie protiprávneho konania príslušníkov Policajného zboru v súvislosti s požívaním alkoholu alebo iných návykových látok a s nariadením ministra vnútra Slovenskej republiky č. 18/2008 o niektorých konaniach, ktoré zakladajú dôvod prepustenia príslušníka Policajného zboru.

Podľa názoru najvyššieho súdu policajt je povinný plniť svedomito úlohy, ktoré sú mu uložené ústavou, ústavnými zákonmi a ďalšími právnymi predpismi, ako aj úlohy uložené rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených, ak bol s nimi riadne oboznámený. Ďalej sa musí v štátnej službe i mimo nej zdržať konania, ktoré by mohlo narušiť vážnosť Policajného zboru alebo ohroziť dôveru v tento zbor. Sťažovateľ bol oboznámený s rozkazom ministerstva č. 2/2002 v znení rozkazu ministerstva č. 63/2003 o úlohách na zamedzenie protiprávneho konania príslušníkov Policajného zboru v súvislosti s požívaním alkoholu alebo iných návykových látok a s nariadením ministra vnútra Slovenskej republiky č. 18/2008 o niektorých konaniach, ktoré zakladajú dôvod prepustenia príslušníka Policajného zboru. Napriek tomu bolo v konaní preukázané, že sťažovateľ konal v rozpore s uvedenými predpismi, požil alkoholické nápoje a dopustil sa porušenia svojich služobných povinností podľa § 48 ods. 3 písm. g), § 136 písm. d) a § 192 ods. 1 písm. e) zákona o štátnej službe.

III.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

6. Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

7. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

8. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu

zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

9. Jadrom sťažnosti je námietka sťažovateľa, podľa ktorej z personálneho rozkazu, z rozhodnutia ministerstva, ale ani z rozsudkov krajského súdu a najvyššieho súdu nevyplýva, o aké konkrétne skutočnosti sa opiera názor, podľa ktorého ponechanie sťažovateľa v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby, hoci ide o jednu zo základných zákonných podmienok, ktoré musia byť naplnené, ak má dôjsť k prepusteniu policajta z Policajného zboru. Podľa názoru sťažovateľa všetky uvedené orgány verejnej správy a všeobecné súdy v podstate iba citujú znenie zákona v inkriminovanej časti bez toho, aby uviedli konkrétne skutočnosti, ktoré by mali toto ustanovenie naplňovať.

10. Podľa názoru ústavného súdu možno argumentáciu všeobecných súdov považovať z namietaných hľadísk za dostatočnú a presvedčivú. Táto argumentácia nejaví známky arbitrárnosti, ale ani zjavnej neodôvodnenosti. Samotná skutočnosť, že sťažovateľ má na vec odlišný názor bez ďalšieho neznamená, že by došlo k porušeniu jeho označených práv podľa ústavy a dohovoru.

Zo skutkového stavu, ktorý bol v administratívnom konaní ustálený (a ktorý ani sťažovateľ nepopiera), vyplýva, že sťažovateľ bol v rámci školenia oboznámený s rozkazom ministerstva č. 2/2002 v znení rozkazu ministerstva č. 63/2003 o úlohách na zamedzenie protiprávneho konania príslušníkov Policajného zboru v súvislosti s požívaním alkoholu alebo iných návykových látok, ako aj s nariadením ministra vnútra Slovenskej republiky č. 18/2008 o niektorých konaniach, ktoré zakladajú dôvod na prepustenie príslušníka Policajného zboru. Konkrétne bol oboznámený s tým, že sa za zvlášť hrubé porušenie

služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti považuje, ak sa u príslušníka pri nástupe do služby alebo počas služby zistí, že je pod vplyvom alkoholu, a že v takomto prípade by bolo ponechanie policajta v služobnom pomere na ujmu dôležitých záujmov služby.

11. Možno konštatovať, že označené právne predpisy (rozkaz ministerstva a nariadenie ministra vnútra Slovenskej republiky) znamenajú zavedenie princípu nulovej tolerancie vo vzťahu voči výkonu služby policajta pod vplyvom alkoholu a vyplýva z nich, že výkon služby pod vplyvom alkoholu sa bez ďalšieho považuje za dôvod na prepustenie zo služby v Policajnom zbore.

Za uvedeného stavu je ústavný súd toho názoru, že odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu (v spojení s odôvodnením rozsudku krajského súdu) je dostatočne jasné, konkrétne a presvedčivé. Zároveň je podstatné, že sťažovateľ vedomosť o už uvedených právnych predpisoch nepopiera a že preukázanú skutočnosť, že službu vykonával pod vplyvom alkoholu, protidôkazmi nevyvrátil.

12. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. marca 2018